

Tutkimuseetiikan tukihenkilötoiminta

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suositukset tutkimuseetiikan tukihenkilöille ja heidän taustaorganisaatioilleen¹

Tutkimuseetiikan tukihenkilöjärjestelmä käynnistyi vuoden 2017 alussa tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) aloitteesta. Yli 60 tutkimusorganisaatiota Suomessa on nimennyt yhteensä yli sata tutkimuseetiikan tukihenkilöä.

Järjestelmän lähtökohtana on ollut tarve vahvistaa kansainvälistyvän tutkijakunnan tietoisuutta suomalaisesta hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja lisätä matalan kynnyksen henkilökohtaista tutkimuseettistä neuvontaa tutkimusorganisaatioissa. Tutkimuseetiikan tukihenkilöt hoitavat tehtävänsä oman toimensa ohessa.

Tukihenkilötoiminnan tavoitteet organisaatiotasolla:

- hyvän tieteellisen käytännön (HTK) edistäminen
- tutkimuseetiikan neuvonnan ja luottamuksellisen keskustelumahdollisuuden tarjoaminen omassa organisaatiossa
- tutkimusvilpin tunnistamisen ja ennaltaehkäisyn parantaminen
- TENKin toiminnan ja ohjeistusten sekä hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyjen käsittelemisen (ns. HTK-prosessin) tunnetuksi tekeminen
- kynnyksen madaltaminen HTK-ilmoituksen tekemiseksi vakavissa vilppiepäilyissä

¹ Hyväksytty TENKin kokouksessa 14.12.2017. Suositus on luotu eläväksi asiakirjaksi ja sitä päivitetään tarpeen vaatiessa. Lisätietoja tukihenkilötoiminnasta: asiantuntija Iina Kohonen iina.kohonen@tenk.fi

Tukihenkilön suositeltu titteli ja sen käännökset:

- tutkimusetiikan tukihenkilö, [ORGANISAATION NIMI]
- stödperson för forskningsetik vid [ORGANISATIONEN]
- Research Integrity Adviser at [ORGANISATION]

Tukihenkilön tehtäväkenttä:

- toimialana tiedeyhteisön integriteettiin liittyvä tutkimusetiikka (*research integrity*) ja hyvä tieteellinen käytäntö (HTK)
 - ei alakohtainen tutkimusetiikka (*research ethics*) kuten eettinen ennakoarviointi (mutta tukihenkilön on hyvä olla tietoinen organisaationsa alakohtaisista tutkimusetiikan toimikunnista ja niiden toiminnasta)
 - ei opintovilppiä koskevat asiat
- neuvoo ja tukee lähinnä oman organisaation tutkijoita ja muita työntekijöitä matalan kynnyksen periaatteella:
 - HTK-loukkausta epäiltäessä opastaa HTK-prosessin kulusta ja ohjaa kääntymään asianomaisen organisaation ylimmän johtajan puoleen (rehtori, kansleri, johtaja)
 - neuvoo tarvittaessa kirjallisen HTK-ilmoituksen laatimisessa
 - voi antaa prosessiin liittyviä neuvoja ja tukea osapuolille myös HTK-prosessin kuluessa
- tiedottaa säännöllisesti omasta toiminnastaan organisaation sisällä, myös englanniksi
- osallistuu TENKin järjestämiin verkostoitumistilaisuuksiin ja koulutuksiin
- toimii tutkijoiden ja TENKin välisenä yhteyshenkilönä
- (organisaatio voi halutessaan osoittaa tukihenkilölle myös muita tehtäviä tutkimusetiikan alalta)